Hoe draagt faunabeheer bij aan de **vliegveiligheid** rondom Schiphol?

Schipholconvenant & faunabeheerplan Ganzen

In het Schipholconvenant maken het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, de provincies Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland, de gemeente Haarlemmermeer en Schiphol samen afspraken over maatregelen om vogelaanvaringen rondom Schiphol te voorkomen. Die afspraken gaan onder andere over:

- *De inrichting van het landschap minder aantrekkelijk maken voor ganzen**. Het rijk, de provincie en gemeenten kunnen stimuleren dat rondom Schiphol alleen gewassen geteeld worden die niet aantrekkelijk zijn voor ganzen. Schiphol doet dat al op de eigen gronden in de omgeving van het luchthaventerrein. De overheden kunnen er ook voor zorgen dat er geen aantrekkelijke broedgebieden op bepaalde plekken bij het vliegveld liggen.

  * Overheden hebben afgesproken om via het programma NOVEX steviger invulling te geven aan dit ruimtelijke spoor voor Schiphol. NOVEX is het programma waarin overheden samenwerken rond specifieke vraagstukken bij de inrichting van Nederland.

- *Het beperken van oogstresten. Ganzen eten graag de resten van de oogst*. Agrariërs kunnen oogstresten onderwerken of andere, innovatieve machines inzetten zodat er minder oogstresten op het land blijven liggen. Overheden kunnen dit soort innovaties stimuleren.

- *Aanvullend wordt populatiereductie ingezet*. Het bevorderen van de vliegveiligheid is dan ook onderdeel van het faunabeheerplan Ganzen.

Een voor ganzen onaantrekkelijke inrichting en grondgebruik geven de beste garantie op het voorkomen van vogelaanvaringen. De Faunabeheereenheid is geen partner in het Schipholconvenant, en kan over zulke maatregelen slechts adviseren.

Voorgaande beheerperiode onvoldoende resultaat

De afgelopen beheerperioden is gewerkt met twee veiligheidszones:

- In de 0-10km zone waren het hele jaar verjagende en dodelijke maatregelen toegestaan om tot een minimale stand van ganzen te komen. Dit gold voor alle ganzensoorten.

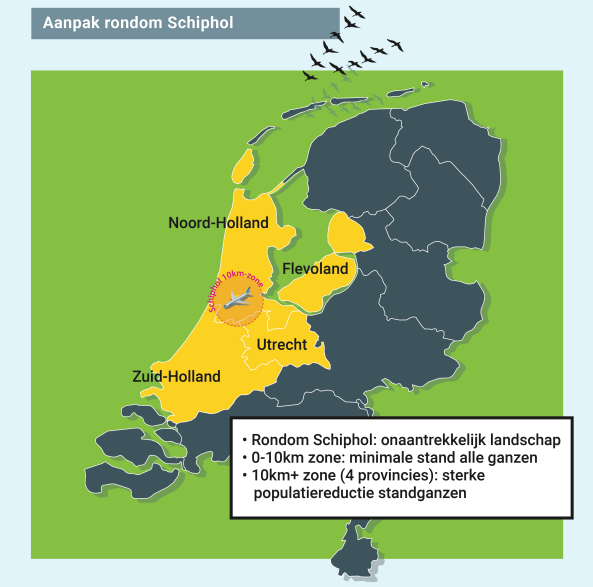
- In de 10-20km zone konden het hele jaar grauwe ganzen worden geschoten. Het zijn namelijk vooral de grauwe standganzen die in groten getale aanwezig zijn en verreweg de grootste risico's opleveren. Doel van deze maatregel was het voorkomen dat grauwe ganzen uit de 10-20km zone naar de 0-10km zone zouden vliegen (influx).

Ondanks ieders inspanningen heeft deze aanpak onvoldoende resultaat gehad. Uit de evaluatie van het Schipholconvenant blijkt zelfs, dat het aantal grauwe ganzen rondom Schiphol de afgelopen jaren juist is toegenomen.

Er kan dus niet worden aangetoond dat de 10-20km zone effectief is, en daarom past deze niet binnen de wettelijke kaders. Dit betekent dat er een andere aanpak nodig is.

Nieuwe aanpak: zone buiten 10km wordt sterk vergroot

- In de 0-10km zone wordt, net als voorheen, gestreefd naar een *minimaal aantal ganzen*. Daarom blijven de huidige maatregelen van kracht: gedurende het hele jaar (ondersteunend) afschot (zie overzicht beheer-maatregelen)
- De 0-20km zone is vervangen door de 10km+ zone, die het hele gebied van de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland omvat. Door de *aantallen ganzen in dit hele gebied sterk te verkleinen* kan de influx in de 0-10km zone daadwerkelijk worden beperkt. Vanuit de nieuwe, goed onder-bouwde gegevensbasis van het Ganzenplan wordt bovendien ingezet op de *meest effectieve maatregelen voor populatiereductie, in de meest effectieve periodes*.

Voor de aanpak in de provincie Noord-Holland betekent dit:

- Van februari tot en met mei: koppel- en broedparenafschot
- Van 1 mei tot en met 31 juli: ruivangsten
- Van 1 maart tot en met 30 juni: voorjaarsafschot
- Van 1 juli tot en met 30 september: zomerafschot
- En in de 0-10km zone rondom Schiphol het gehele jaar (ondersteunend) afschot

Regie en monitoring

Voor het intensiever beheren is het nodig de capaciteit te vergroten en beter aan te sturen. De convenantpartners zullen daar in samenwerking met de FBE de komende tijd plannen voor uitwerken. De resultaten van de inzet worden nauwlettend gemonitord, zodat de aanpak waar nodig kan worden bijgestuurd.

Overzicht beheermaatregelen Schiphol 2025-2031

Periode	Soort beheer	Uitvoering gericht op	Soorten	Verschil t.o.v. voorgaande beheerperiode
Schiphol 0-10 km zone				
Gehele jaar	Afschot	Minimaliseren van het aantal ganzen in de 0-10 km zone	Stand- en trekganzen: brandgans, Canadese gans, grauwe gans, kolganzen	Voortzetting
1 mei tot en met 31 juli	Ruivangsten	Minimaliseren van het aantal ganzen in de 0-10 km zone	Stand- en trekganzen: brandgans, Canadese gans, grauwe gans, kolganzen	Voortzetting
Vervallen	Nestbehandeling	Vervallen	Vervallen	Vervallen. Is geen effectieve methode voor populatiereductie.
Gehele jaar	Ondersteunend afschot	Sturing geven aan waar ganzen foerageren	Stand- en trekganzen: brandgans, Canadese gans, grauwe gans, kolgans, toendrarietgans	Via vergunning in plaats van vrijstelling. Toegevoegd zijn de grauwe gans en Canadese gans.
Schiphol 10 km+ zone				
Afhankelijk van middel van 1 februari tot en met 30 september	Zie maatregelen landbouwperce-len, natuur- en waterrijke gebieden en overige gebieden	Beperken influx naar 0-10 km zone	Standganzen: brandgans, Canadese gans, grauwe gans	In de 10-20 km zone gold het gehele jaar populatiereductie grauwe gans. Dit is gewijzigd naar populatiereductie in de periode februari tot en met september in de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland. Consolidatie brandganzen en Canadese ganzen. Intensivering populatiereductie grauwe gans.

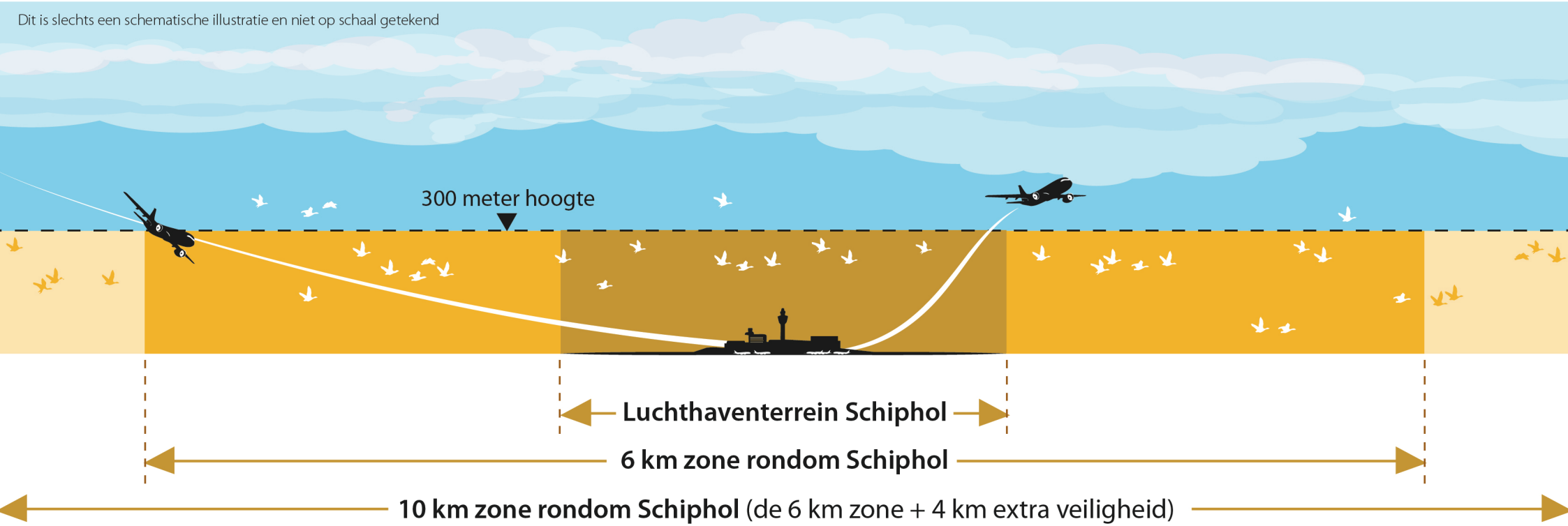
Opbouw 10km beheerzone ganzen rondom Schiphol

Rondom Schiphol komen de meeste vogelaanvaringen voor tot een hoogte van maximaal **300 meter**.

Een **stijgend vliegtuig** is vaak al boven 300 meter wanneer het de grens van het lucht-haventerrein passeert.

Een **dalend vliegtuig** vliegt vaak op 6 kilometer afstand van Schiphol al onder 300 meter hoogte. Dalende vliegtuigen

Daarom is de beheerzone ruimer genomen: in totaal **10 kilometer** rondom Schiphol.

Beheer is één van de mogelijkheden om schade door ganzen aan landbouw en natuur te beperken en risico's voor de vliegveiligheid zoveel mogelijk te voorkomen. In eerste instantie gaat het altijd om preventieve maatregelen (weren en verjagen). Pas wanneer deze onvoldoende effect hebben, komen dodelijke maatregelen in beeld (nest-behandeling, ruivangsten en afschot). Deze infosheet geeft uitleg over één van de maatregelen in het faunabeheerplan Ganzen 2025-2031 van de provincie Noord-Holland.